

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 44/2005
10.6.2005

Asia: Kirjallinen varoitus

Päätös, johon haetaan oikaisua

Lääninhallituksen poliisiosaston päätös 31.3.2003, jolla poliisipäällikkö X:lle annettiin virkamieslain 24 §:n mukainen kirjallinen varoitus.

Perustelut

Käräjäoikeus on 13.3.2003 tuominnut X:n 11.12.2001 tehdystä kunnianloukkauksesta, virkavelvollisuuden rikkomisesta, kunnianloukkauksesta vuoden 2001 loppupuolella ja 4.2.2002 sekä virkavelvollisuuden rikkomisesta vuoden 2001 loppupuolella - 4.2.2002 yhteensä 50 päiväsakkoon.

Varoituspäätöksen perustelujen mukaan X:n on käräjäoikeuden tuomiossa todettu useiden poliisilaitoksen henkilökuntaan kuuluneiden henkilöiden läsnä ollessa halventaneen poliisilaitoksessa työskentelevää vanhempi konstaapeli A:ta. X:n on todettu myös antaneen A:ta koskevan työtodistuksen, johon sisältyvien arvioiden on katsottu olleen virheellisiä ja halventavia. X:n on viivyttellessään antaa työtodistus katsottu asettaneen A:n ilman hyväksyttävää syytä perusteettomasti henkilöönsä ja toimintaansa liittyvän syyn vuoksi eri asemaan kuin muut alaisensa.

X:n voidaan käräjäoikeuden tuomiosta ilmenevin perustein katsoa poliisipäällikön virkaa toimittaessaan laiminlyöneen kohdella alaisiaan virkamiehiä tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti ja siten toimineen vastoin poliisipäällikön virkaan liittyviä yleisiä virkavelvollisuuksiaan. X:n asema ja siihen liittyvät erityiset velvollisuudet sekä puolueettomuuden vaatimus huomioon ottaen X:n menettelyä ei voida pitää vähäisenä. X:n voidaan todeta toimineen tavalla, joka antaa

työnantajalle aiheen kiinnittää hänen huomiotaan vastaisen toimintansa moitittavuuteen.

Oikaisuvaatimus

X:lle annettu päätös kirjallisen varoituksen antamisesta on kumottava perusteettomana.

Vaatimuksen perusteet

Käräjäoikeuden päätös on perustunut virheelliseen näytön arviointiin ja virheelliseen oikeudelliseen arviointiin.

Tuomiolauselman 1 ja 2 kohdassa mainittujen tekojen osalta X on tuomittu rangaistukseen lausumista, joiden tarkempi sisältö on jäänyt käräjäoikeudessa selvittämättä. X on esittänyt alastaan kohtaan asiallista moitearvostelua, joka on koskenut hänen toimintaansa virkamiehenä. Kunnianloukkauksen tunnusmerkistö ei täyty.

Tuomiolauselman 3 ja 4 kohtien teoissa on ollut kysymys pääasiassa siitä, että X on merkinnyt työtodistukseen oikeana pitämänsä arvion muun ohessa A:n käytöksestä. X ei antaessaan arvolauseen, joka on hänen käsityksensä mukaan oikea, ole syyllistynyt rikokseen.

Työtodistus on annettu hieman yli kuukauden kuluttua pyynnöstä. Aikatauluun on vaikuttanut työtodistuksen antamisvelvollisuuden tulkinnanvaraisuus, joulun aika, X:n virkamatkat, vuosilomat ja muut työtehtävät. Käräjäoikeus on virheellisesti katsonut X:n viivytelleen työtodistuksen antamisessa ja katsonut X:n syyllistyneen kunnianloukkaukseen lausumalla A:lle käsityksensä tämän mahdollisuuksista päästä arvolauseen sisältävällä todistuksella muuhun työpaikkaan. X ei ole toiminut vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyönyt niitä.

Mikäli käräjäoikeuden tuomio jäisi lopulliseksi, varoituksen antaminen merkitseisi X:n rankaisemista samasta asiasta kahteen kertaan. Virkamiehelle virkavelvollisuuksien rikkomisesta määrättävä hallinnollinen seuraamus, varoitus ja tuomioistuinprosessin käynnistäminen ovat olleet vaihtoehtoisia seuraamuksia.

X on pyytänyt lykkäämään asian ratkaisua kunnes hovioikeus on antanut asiassa tuomionsa.

Vastine:

Lääninhallituksen poliisiosasto on antanut vastineen, jonka mukaan virkamiesoikeudellisessa menettelyssä arvioidaan virkamiehen menettelyä suhteessa hänen virkavelvollisuuksiinsa, kun taas rikosprosessissa asiaa arvioidaan rikosoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Menettelyt eivät siten ole vaihtoehtoisia. Hovioikeuden päätöstä on syytä odottaa. Mikäli tapahtumainkulun arviointi olennaisesti muuttuu, sillä saattaa olla merkitystä varoituserusteiden arviointiin.

Vastaselitys:

X on antanut vastaselityksen.

Hovioikeus ei ole 16.5.2005 antamallaan tuomiolla muuttanut käräjäoikeuden tuomiota.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Virkamiehen on virkamieslain 14 §:n mukaan suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Virkamieslain 24 §:n mukaan virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Varoituksen perusteista esitetty selvitys

Käräjäoikeuden tuomio 13.3.2003

1) X oli 11.12.2001 poliisilaitoksella pidetyssä koulutustilaisuudessa useiden poliisilaitoksen henkilökuntaan kuuluneiden henkilöiden läsnä ollessa moittinut vanhempi konstaapeli A:ta hänen lääninhallitukseen 29.1.2001 lähettämässään kirjeestä ja siihen oheistetusta 26.1.2001 päivätyistä selvityksestään työsuojelutoimikunnalle ilmoittaen A:n kyseisen toiminnan vaarantavan kihlakunnan olemassaolon. Tuossa yhteydessä X oli myös lausunut kuulemastaan huhusta, että häntä yritetään erottaa virastaan. X oli lausunut lopuksi sen sisältöisesti, ettei hän nimitä A:ta kenttäjohtajaksi eikä ylikonstaapeliksi ja että A:n tulisi hakeutua jonkun muun poliisilaitoksen palvelukseen. Lausumien asiiasältöä kokonaisuutena tarkasteltaessa ja myöskin lausumientotilaisuuden luonteen ja läsnäolijat (poliisilaitoksen työsuojelutoimikunnan vaalituloisuus, läsnä useita poliisilaitoksen henkilökuntaan kuuluneita) huomioon ottaen oli X lausumillaan halventanut tahallaan A:n syyllistyen siten kunnianloukkaukseen.

2. X oli hänen syykseen kunnianloukkauksena luetulla menettelyllään poliisipäällikön virkaa toimittaessaan laiminlyönyt kohdella alaisiaan virkamiehiä tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti asettamalla A:n ilman hyväksyttävää syytä perusteettomasti henkilöönsä ja toimintaansa liittyvän syyn vuoksi eri asemaan kuin muut alaisensa. X on myös laiminlyönyt käyttäytyä virkamiesasemansa edellyttämällä tavalla kohtelemalla alaistaan A:ta epäasiallisesti. X on siten rikkonut virkatoiminnassa noudatettavaan säännöksiin perustuvan virkavelvollisuutensa teon olematta kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

3. X oli 4.2.2002 esittänyt A:lle valheellisen tiedon tai vihjauksen antamalla A:lle viranhakua varten työtodistuksen, johon hän oli kirjoittanut tietensä perättömiksi arvolauseiksi, että A:n käytös on ivallisen ylimielistä, että A tuntee aseet mutta on tehtävässään huolimaton ja ettei A sopeudu työtovereiden yhteishenkeen. Teko on ollut omiaan aiheuttamaan A:lle kärsimystä. Tätä ennen X oli vuoden 2001 loppupuolella A:n pyytäessä työtodistusta arvolauseilla hal-

ventanut A:ta ilmoittamalla, ettei tämä tulisi sillä pääsemään mihinkään työpaikkaan.

4. X oli vuoden 2001 joulukuun loppupuolen ja 4.2.2002 välisenä aikana ilman aihetta viivytellyt antaa A:lle arvolauseen työtaidosta, ahkeruudesta ja käytöksestä sisältävän työtodistuksen antamalla sen vasta 4.2.2002, vaikka A oli pyytänyt todistusta joulukuun 2001 loppupuolella ja uudistanut pyyntönsä useaan kertaan tämän jälkeen. X oli kirjoittanut työtodistukseen kohdassa 3 tarkoitetut perättömät arviot. X oli laiminlyönyt kohdella alaisiaan virkamiehiä tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti asettamalla työtodistusta antaessaan A:n ilman hyväksyttävää syytä perusteettomasti henkilönsä ja toimintaansa liittyvän syyn vuoksi eri asemaan kuin muut alaisensa. Hän oli myös laiminlyönyt käyttäytyä virkamiesasemansa edellyttämällä tavalla kohtelemalla työtodistusta antaessaan A:ta epäasiallisesti ja siten tahallaan rikkonut virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin perustuvan virkavelvollisuutensa teon olematta kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Oikaisuvaatimuksen liitteenä on X:n käräjäoikeuden tuomiosta hovioikeudelle 11.4.2003 tekemä valitus. Valituskirjelmän mukaan käräjäoikeuden syyksi lukeminen on kaikilta osin virheellinen. X:n lausumien sanatarkka sisältö on jäänyt suurimmalta osalta selvittämättä. Todistajat eivät ole muistaneet X:n lausuntoja sanatarkasti eivätkä muistaneet X:n käyttäneen loukkaavia ilmaisuja. X:n A:n työtodistuksessa esitettyä arviota ei ole objektiivisesti osoitettu vääräksi. Käräjäoikeus on jättänyt huomiotta näytön siitä, mitkä seikat ovat vaikuttaneet työtodistuksen antamisen viivästy miseen.

Hovioikeuden tuomio 16.5.2005.

Hovioikeus ei muuttanut käräjäoikeuden tuomiota. Hovioikeus on myös arvioinut näytön samalla tavalla kuin käräjäoikeus ja tehnyt siitä samat johtopäätökset. Hovioikeus on hyväksynyt myös käräjäoikeuden syyksi lukemisen ja sitä koskevat perustelut.

Oikeudellinen arvio

Hovioikeuden 16.5.2005 antaman tuomion mukaan X on 11.12.2001 pidetyssä kokouksessa käyttäytynyt halventavasti alaistaan vanhempi konstaapeli A kohtaan siten, että teko täyttää kunnianloukkauksen tunnusmerkistön. X on tuolloin perusteettomasti asettanut A:n muihin alaisiinsa nähden epätasa-arvoiseen asemaan. X on 4.2.2002 antanut A:lle työtodistuksen, jossa on esitetty perättömiä arvioita hänen työtaidoistaan ja käyttäytymisestään. X on myös ilman perusteltua syytä viivytellyt työtodistuksen antamisessa. X on tuomittu teoistaan 50 päiväsakkoon.

X:lle on poliisipäällikkönä asetettava hänen tehtäviensä ja vastuunsa nojalla tavanomaista korkeammat vaatimukset virkavelvollisuuksien noudattamisen suhteen. X on edellä hovioikeuden tuomiossa kuvatulla käyttäytymisellään laiminlyönyt käyttäytyä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Läänihallituksen poliisiosastolla on ollut perusteet antaa X:lle virkamieslain 24 §:n mukainen kirjallinen varoitus.

Varoitus on voitu antaa siitä huolimatta, että X on samoista teoista tuomittu rangaistukseen yleisessä tuomioistuimessa.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § ja 24 §
Poliisiasetus 1 § 2 momentti, 4 § 1 momentti ja 13 § 2 momentti

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Sihteeri

Ulla-Maarit Heljasvuo

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, A. Nieminen, M. Nieminen, Komulainen ja varajäsen Kuusama sekä vähemmistön jäsen Sipiläinen.

Vähemmistön äänestyslausuma liitteenä.

Eri mieltä olleen jäsen Sipiläisen lausuma

X on tuomittu 13.3.2003 kärjäoikeudessa mm. virkavelvollisuuden rikkomisesta 50 päiväsakkoon. Samasta teosta lääninhallituksen poliisiosasto on 31.3.2003 antanut X:lle varoituksen. Hovioikeus on 16.5.2005 vahvistanut kärjäoikeuden tuomion. Koska varoitus on annettu samasta teosta, mistä yleinen tuomioistuin on jo tuominnut sakkorangaistuksen, niin hyväksyn oikaisuvaatimuksen ja kumoan varoitusta koskevan päätöksen.